

Hundamótasýning í SMS

Hundadagur verður í SMS leygardagin frá tí at sølumiðstöðin letur upp kl. 10.00 til hon letur aftur kl. 16.00. Á hundadegnum verður høvi at kunna seg um hundafelgið og virkseimi teirra. Eisini verður høvi at heilsa uppá hundar á Torginum. Hæddarpunktið á degnum verður kl. 15.00, tá hundafelagið saman við Beintu Vilhelmsen skipar fyri hundamótasýning á torginum í SMS.

Tiltøk ímóti veðrinum

Leiðarar hjá indíánum og inuittum í Alaska hava handað amerikonsku Kongressini eitt skriv, har teir hava heili 150 krøv um tiltøk, sum politikararnir eiga at seta í verk fyri at tálma veðurlagsbroytingunum. Í skrivinum vísa teir millum annað á, at longu nú vænta serfrøðingar, at fólkið má flytast úr fleiri bygðum. Endamálið við krøvunum er at fáa Kongressina at skipa fyri einari hoyring um broytingarnar í Alaska, skrivur blaðið Sermitsiak.

Altjóða íblástur um Múrin

Fornfrøðingarnir á Fornminnisavninum hava júst havt forkunnuga vitjan av altjóða serfrøðingum innan múr, mørtel, stein og annað sum er viðkomandi fyri eina góða varðveiting av Kirkjubómúrinum

FORMMINNI

Dorit Hansen

dorit@sosialurin.fo

Myndir: Álvur Haraldsen

Varðveitingin av Kirkjubómúrinum krevur stóra fyrirkomulag, tí Múrin er okkara týðningarmesta fornminni, og eitt vánaligt varðveitingararbeiði kann skaða meir, enn tað gagnar. Hetta sigur leiðarin á Fornminnisavninum, Andrass Mortensen.

Sum ein liður í hesum fyrirkomulagi hevur Fornminnisavnið júst skipað fyri eini serfrøðingaráðstevnu við luttakarum úr Danmark, Finlandi, Svøríki, Englandi og Føroyum.

Símun V. Arge, deildarleiðari fyri fornfrøðideildini á Føroya Fornminnisavni, sigur at Fornminnisavnið við hesum tekur málið um múrin upp aftur, eftir at tað hevur ligið stilt í eina tíð.

Luttakarnir á ráðstevnunni hava øll drúgvar tekniskar royndir innan ymisk øki, og ráðstevnan skal varpa ljós á, hvat er neyðugt at gera, og hvør er best gongda leiðin at fara.

Føroysku fornfrøðingarnir ynskja ikki at gera sama feil, sum mynduleikar aðrastaðni hava gjørt. Í Rom, har nógvar fornleivdir eru, og nógvar varðveitingararbeiði er gjørt, brúka mynduleikarnir í dag nógvar pengar at rudda upp og fjerna restaureringar, tí tær ikki eru nógvar væl gjørdar og syntetisk tilfar er brúkt.

- Innan altjóða varðveitingararbeiði er rákið, at ein vendur aftur til tað upprunliga og roynir at brúka tilfar, sum er so upprunligt sum møguligt, sigur Símun V. Arge.

Føroyskir og útlendskir serfrøðingar hava seinastu dagarnir viðgjørt teknisku spurningarnar í samband við varðveitingina av Kirkjubómúrinum

Í eitt ár hava máttól staðið á Múrinum og skrásett til dømis miðalhitan á veggnum hvønn tíma á døgnum. Poul K. Larsen frá Nationalmuseets Bevaringsafdeling sigur, at mátingarnar vísa, at verjan ger mun, tí hon bæði turkar og stabiliserar hitan

Mette Marciniak, arkitektur og steinhøggar frá Slots- og Ejendomsstyrelsen, og Tim Padfield, Conservation Scientist úr Englandi, prátta við Símun V. Arge, leiðara á Fornfrøðideildini á Fornminnisavninum

Tí hevur Fornminnisavnið bjóðað fólki við servitan innan miðaldarlig kálksløg, varðveitingar mørtel, og náturstainsløg til Føroya at geva íblástur.

Poul K. Larsen frá Nationalmuseets Bevaringsafdeling hevur staðið fyri klimakanningunum av Kirkjubómúrinum. Í eitt ár hava máttól staðið á Múrinum og registrerað t.d. miðalhitan á veggnum hvønn tíma á døgnum. Poul K. Larsen

sigur, at mátingarnar vísa, at verjan ger mun, tí hon bæði turkar og stabiliserar hitan.

Klimakanningarnar skulu brúkast sum grundarlag fyri avgerðini um, hvat slag av vernd Múrin skal hava í framtíðini.

Andrass Mortensen, Landsantikvarur, sigur at tað etisk rættasta er, at varðveita Múrin sum eina toft og so órørdan sum møguligt.

- Aðrastaðni hava tey nógvar sløg av ruinum, men í Føroyum hava vit bara hesa einu. Tí er tað ikki líka mikið, hvat verður gjørt við Múrin. Tað at hann stendur sum toft gevur vitjandi eina heilt serliga uppliving av mentunarlaga rúminum. Ein toft sigur nóg í sær sjálvum.

Men samstundis sum Fornminnisavnið ynskir at varðveita Múrin so upprunligt sum møguligt, so

leggur Andrass Mortensen dent á, at tað er ein skylda at tryggja at leivdirnar verða vardar og røktar.

Kanningarnar av Múrinum skulu verða lidnar um eitt ár. Síðani skulu tær brúkast til støðutakan um, hvussu Múrin skal varðveitast, og til at formidla og kunna vitjandi, um Múrsøguna.

Leiðarin á Fornminnisavninum, Andrass Mortensen, sigur, at alt hetta

arbeiði krevur pengar, men hann væntar ikki at figgingin verður nakar trupuleiki.

- Eg vænti, at politiskur vilji er, til at gjøgnumføra bæði skrásetingararbeiði og kunningararbeiði. Hetta er hóast alt okkara týðningarmesta fornleivd, sigur hann.

Í Heyst verður aftur ein serfrøðingaráðstevna um Múrin. Tá verður árligi norðurlendski fundurin um mýrar og toftir hildin í Føroyum.